

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

NÕUKOGU DIREKTIIV,

12. juuni 1989,

töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta

(89/391/EMÜ)

(EÜT L 183 , 29.6.1989, lk 1)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

nr lehekülg kuupäev

► **M1** Euroopa parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1882/2003, 29. L 284 1 31.10.2003
september 2003,

NÕUKOGU DIREKTIIV,

12. juuni 1989,

töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta

(89/391/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 118a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾ mis esitati pärast tööohutuse, -hügieeni ja -tervishoiu nõuandekomiteega konsulteerimist,

koostöös Euroopa Parlamendiga, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

asutamislepingu artikkel 118a näeb ette, et nõukogu võtab direktiividega vastu miinimumnõuded, et eelkõige töökeskkonna parandamisega tagada töötajate ohutuse ja tervise parem kaitse;

käesolev direktiiv ei õigusta liikmesriikides juba saavutatud kaitstuse taseme alandamist, sest liikmesriigid on asutamislepinguga kohustatud soodustama tingimuste täiustamist selles valdkonnas ja tingimused ühtlustama, säilitades juba tehtud täiustused;

on teada, et töötajad võivad oma tööea jooksul puutuda töökohal kokku ohtlike keskkonnategurite mõjuga;

vastavalt asutamislepingu artiklile 118a tuleb neis direktiivides hoiduda selliste haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest, mis pidurdaksid väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut;

komisjoni teatis tööohutust, -hügieeni ja -tervishoidu käsitleva programmi kohta ⁽⁴⁾ näeb ette direktiivide vastuvõtmise töötajate ohutuse ja tervise tagamiseks;

nõukogu võttis oma 21. detsembri 1987. aasta resolutsioonis tööohutuse, -hügieeni ja -tervishoiu kohta ⁽⁵⁾ teadmiseks komisjoni kavatsuse esitada nõukogule lähitulevikus direktiiv, mis käsitleb töötajate tervishoiu ja ohutuse korraldamist töökohal;

1988. aasta veebruaris võttis Euroopa Parlament siseturgu ja töötajate kaitset käsitlevate läbirääkimiste järel vastu neli resolutsiooni; nende resolutsioonidega kutsuti eelkõige komisjoni üles koostama raamdirektiivi, mis oleks aluseks kõiki tervishoiu ja -ohutusega seotud riske käsitlevatele eridirektiividele;

liikmesriikidel lasub vastutus soodustada oma territooriumil töötajate ohutuse ja tervishoiu parandamist; teatavatel juhtudel aitab töötajate tervise ja ohutuse kaitseks meetmete võtmine hoida nendega koos elavate isikute tervist ja võib aidata nende ohutust säilitada;

liikmesriikide tervishoidu ja -ohutust käsitlevad õigussüsteemid erinevad oluliselt ja neid tuleks täiustada; kõnealust teemat käsitlevad siseriiklikud õigusaktid, mis sageli sisaldavad tehnilisi eeskirju ja/või isereguleeruvaid norme, võivad kaasa tuua ohutuse ja tervise kaitse erineva taseme ning konkurentsi töötajate ohutuse ja tervishoiu arvel;

tööõnnetuste ja kutsehaiguste esinemissagedus on endiselt liiga kõrge; viivitamata tuleks võtta ennetusabinõud või neid täiustada, et kaitsta töötajate ohutust ja tervist ning tagada kõrgem kaitsetase;

⁽¹⁾ EÜT C 141, 30.5.1988, lk 1.

⁽²⁾ EÜT C 326, 19.12.1988, lk 102 ja EÜT C 158, 26.6.1989.

⁽³⁾ EÜT C 175, 4.7.1988, lk 22.

⁽⁴⁾ EÜT C 28, 3.2.1988, lk 3.

⁽⁵⁾ EÜT C 28, 3.2.1988, lk 1.

▼B

kaitsetaseme tõstmiseks tuleb töötajaid ja/või nende esindajaid teavitada nende ohutuse ja tervisega seotud ohtudest ja meetmetest, mida tuleb nende ohtude vähendamiseks või kõrvaldamiseks võtta; samuti peab neil olema võimalus vajalike kaitsemeetmete võtmist kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega tasakaalustatult kontrollida;

tööandjate ja töötajate ja/või nende esindajate vahel tuleb kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega ning asjakohaste menetluste ja vahendite abil välja arendada töötervishoiu ja -ohutusega seotud teavitamine, dialoog ja tasakaalustatud osalus;

töötajate tööohutuse, -hügieeni ja -tervishoiu parandamine on eesmärk, mida ei tohiks allutada puhtmajanduslikele kaalutlustele;

tööandjad on kohustatud olema kursis teaduse ja tehnika uusimate töökohta kujundamist käsitlevate edusammudega, pidades silmas oma ettevõttes peituvaid ohte, ja teavitama vastavalt töötajate esindajaid, kellel on käesoleva direktiivi kohaselt osalusõigus, et tagada töötajate tervise ja ohutuse kaitse kõrgem tase;

ilma et see piiraks olemasolevaid või tulevasi rangemaid ühenduse sätteid, kohaldatakse käesolevat direktiivi kõikide ohtude suhtes, eelkõige selliste ohtude suhtes, mis tulenevad direktiivis 80/1107/EMÜ, ⁽¹⁾ viimati muudetud direktiiviga 88/642/EMÜ, ⁽²⁾ käsitletud keemiliste, füüsikaliste ja bioloogiliste mõjurite kasutamisest tööl;

vastavalt otsusele 74/325/EMÜ ⁽³⁾ konsulteerib komisjon selles valdkonnas ettepanekute koostamisel tööohutuse, -hügieeni ja -tervishoiu nõuandekomiteega;

tuleb moodustada liikmesriikide määratud liikmetest koosnev komitee, mis aitab komisjonil käesoleva direktiiviga ettenähtud üksikdirektiividesse tehnilisi kohandusi teha,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

*Artikkel 1***Eesmärk**

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on kehtestada meetmed, et soodustada töötajate töötervishoiu ja -ohutuse parandamist.
2. Selleks sisaldab käesolev direktiiv üldisi põhimõtteid, mis käsitlevad kutsealaste riskide vältimist, tervishoiu ja ohutuse kaitset, riski- ja õnnetustegurite kõrvaldamist, teavitamist, konsulteerimist ja tasakaalustatud osalust kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega ning töötajate ja nende esindajate väljaõpet ning üldisi juhiseid kõnealuste põhimõtete rakendamiseks.
3. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei piira selliste olemasolevate või tulevaste siseriiklike ja ühenduse sätete kohaldamist, mis töötajate tervist ja ohutust tööl paremini kaitsevad.

*Artikkel 2***Reguleerimisala**

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse nii avaliku kui ka erasektori kõikide tegevusvaldkondade suhtes (tööstus, põllumajandus, kaubandus, haldus, teenindus, haridus, kultuur, vaba aeg jne).
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata juhul, kui teatava avaliku teenistuse, nagu näiteks relvajõudude või politsei, või teatava kodanikukaitse-teenistuse tegevus oma eripära tõttu sellega vältimatult vastuollu satub.

⁽¹⁾ EÜT L 327, 3.12.1980, lk 8.

⁽²⁾ EÜT L 356, 24.12.1988, lk 74.

⁽³⁾ EÜT L 185, 9.7.1974, lk 15.

▼B

Sellisel juhul tuleb töötajate ohutus ja tervis tagada nii hästi kui võimalik, pidades silmas käesoleva direktiivi eesmarke.

*Artikkel 3***Mõisted**

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *töötaja* — isik, kelle tööandja on tööle võtnud, sealhulgas praktikandid, välja arvatud koduabilised;
- b) *tööandja* — füüsiline või juriidiline isik, kes on töötajaga töösuhtes ja kes vastutab ettevõtte ja/või asutuse eest;
- c) *töötajate esindaja, kellel on erivastutus töötajate tervishoiu ja ohutuse eest* — isik, kes on kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega valitud või määratud esindama töötajaid juhtudel, kui tööl tekivad töötajate ohutuse ja tervise kaitsega seotud probleemid;
- d) *ennetamine* — meetmed, mida ettevõttes võetakse või kavandatakse ettevõtte töö kõikides etappides kutsealaste riskide ärahoidmiseks või vähendamiseks.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et tööandjad, töötajad ja töötajate esindajad järgiksid käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikke õigusnorme.
2. Eelkõige tagavad liikmesriigid asjakohase kontrolli ja järelevalve.

II JAOTIS

TÖÖANDJA KOHUSTUSED*Artikkel 5***Üldsäte**

1. Tööandja kohustus on tagada töötajate ohutus ja tervis kõikides tööga seotud aspektides.
2. Kui tööandja kasutab artikli 7 lõike 3 kohaselt pädevaid majaväliseid teenistusi või isikuid, ei vabasta see teda kõnealuses valdkonnas vastutusest.
3. Töötajate kohustused tervishoiu ja -ohutuse valdkonnas ei mõjuta põhimõtet, et tööandja vastutab.
4. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide võimalust näha ette tööandja vastutusest vabastamine või tema vastutuse piiramine juhul, kui sündmused toimuvad ebatavalistel ja ettenägematutel asjaoludel ning tööandjast sõltumatult, või erakorraliste sündmuste puhul, mille tagajärgi ei oleks olnud võimalik ära hoida, hoolimata kõikidest asjakohastest abinõudest.

Liikmesriigid ei pruugi esimeses lõigus nimetatud võimalust kasutada.

*Artikkel 6***Tööandjate üldised kohustused**

1. Oma vastutuse piires võtab tööandja kõik töötajate ohutuse ja tervise kaitseks vajalikud meetmed, sealhulgas kutsealaste riskide ärahoidmine, teabe ja väljaõppe andmine ning vajaliku korralduse ja vajalike vahendite tagamine.

Tööandja peab olema valmis neid meetmeid vajadusel kohandama, et võtta arvesse muutunud asjaolusid, ja olukorda parandama.

2. Tööandja rakendab lõike 1 esimeses lõigus nimetatud meetmeid järgmiste üldiste ennetuspõhimõtete alusel:

- a) riskide vältimine;
- b) vältimatute riskide analüüs;

▼B

- c) riskide tõrjumine nende tekkefaasis;
 - d) töö kohandamine üksikisiku järgi, eelkõige töökohtade kujundamise, töövahendite valiku ning töö- ja tootmismeetodite valiku osas, pidades eriti silmas üksluise töö ja etteantud kiirusel töötamise leevendamist ning nendega seotud tervist kahjustavate mõjude vähendamist;
 - e) kohandamine vastavalt tehnika arengule;
 - f) ohtlike tegurite asendamine ohutute või vähem ohtlikega;
 - g) sellise ühtse üldise ennetuspoliitika väljatöötamine, mis hõlmab tehnikat, töökorraldust, töötingimusi, sotsiaalsuhteid ja töökeskkonnaga seotud tegurite mõju;
 - h) kollektiivsete kaitsemeetmete eelistamine üksikult võetavatele kaitsemeetmetele;
 - i) töötajatele asjakohaste juhiste andmine.
3. Ilma et see piiraks käesoleva direktiivi muude sätete kohaldamist, peab tööandja ettevõtte ja/või asutuse tegevuse laadi arvesse võttes:
- a) hindama ohtu töötajate ohutusele ja tervisele, muu hulgas töövahendite valikul, keemiliste ainete või valmististe kasutamisel ja töökohade sisustamisel.
- Pärast hindamist ja vastavalt vajadusele peavad ennetusmeetmed ning tööandja rakendatavad töö- ja tootmismeetodid:
- tagama töötajatele pakutava ohutuse ja tervise kaitse taseme parandamise,
 - olema kaasatud ettevõtte ja/või asutuse kõikidesse tegevusaladesse kõikidel hierarhilistel tasanditel;
- b) töötajale ülesannet andes võtma arvesse töötaja sobivust tervise ja ohutuse seisukohast;
 - c) tagama, et enne uute tehnoloogiate kavandamist ja rakendamist konsulteeritakse töötajate ja/või nende esindajatega küsimustes, mis käsitlevad seadmete valiku, töötingimuste ja töökeskkonna mõju töötajate ohutusele ja tervisele;
 - d) võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et aladele, kus esineb tõsine ja konkreetne oht, pääseksid ainult asjakohaseid juhiseid saanud töötajad.
4. Kui ühes ja samas töökohas töötavad mitme ettevõtte töötajad, peavad tööandjad tegema koostööd ohutust, tervishoidu ja tööhügieeni käsitlevate sätete rakendamisel, kooskõlastama oma tegevusala laadi arvesse võttes kutsealaste riskide suhtes kohaldatavad kaitse- ja ennetusmeetmed ning teatama üksteisele ja oma töötajatele ja/või töötajate esindajatele kõnealustest riskidest, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi muude sätete kohaldamist.
5. Tööohutust, -hügieeni ja -tervishoidu käsitlevad meetmed ei või mingil juhul tuua töötajatele kaasa rahalisi kulusid.

*Artikkel 7***Kaitse- ja ennetusmeetmed**

1. Tööandja määrab ühe või mitu töötajat, kes tegelevad ettevõttes ja/või asutuses kutsealaste riskide suhtes kohaldatavate kaitse- ja ennetusmeetmetega, ilma et see piiraks artiklites 5 ja 6 nimetatud kohustuste täitmist.
 2. Määratud töötajad ei või kutsealaste riskide suhtes kohaldatavate kaitse- ja ennetusmeetmetega seotuse tõttu ebasoodsasse olukorda sattuda.
- Määratud töötajatele tuleb võimaldada piisavalt aega käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmiseks.
3. Kui kõnealuste kaitse- ja ennetusmeetmete rakendamist ei ole võimalik korraldada põhjusel, et ettevõttes ja/või asutuses puuduvad selleks pädevad töötajad, kasutab tööandja pädevaid majaväliseid teenistusi või isikuid.

▼B

4. Kui tööandja kasutab selliseid teenistusi või isikuid, teavitab ta neid teadaolevatest teguritest, mis mõjutavad või võivad mõjutada töötajate ohutust ja tervist, ning kõnealustel teenistustel ja isikutel peab olema juurdepääs artikli 10 lõikes 2 nimetatud teabele.

5. Kõikidel juhtudel:

- peavad määratud töötajatel olema vajalikud oskused ja vahendid,
- majavälised teenistused või isikud, kellega konsulteeritakse, peavad selleks sobima ning neil peavad olema vastavad töötajad ja kutsealased vahendid ning
- määratud töötajate ja konsulteeritavate majaväliste teenistuste või isikute arv peab olema piisav,

et kaitse- ja ennetusmeetmete rakendamist korraldada, võttes arvesse ettevõtte ja/või asutuse suurust ja/või ohte, millega töötajad kokku puutuvad, ja nende ohtude levikut kogu ettevõttes ja/või asutuses.

6. Käesolevas artiklis käsitletavate tervise- ja ohutusriskide suhtes kohaldatavate kaitse- ja ennetusmeetmete eest vastutab üks või mitu töötajat või langeb vastutus ühele või mitmele ettevõtte- ja/või asutusesisele või majavälisele teenistusele.

Töötaja(d) ja/või teenistus(ed) peavad vajaduse korral koos töötama.

7. Pidades silmas tegevusalade laadi ja ettevõtete suurust, võivad liikmesriigid määratleda ettevõteliigid, mille puhul tööandja võib ise võtta vastutuse lõikes 1 nimetatud meetmete kohaldamise eest, tingimusel et ta on selleks pädev.

8. Liikmesriigid määratlevad lõikes 5 nimetatud vajalikud oskused ja sobivuse.

Liikmesriigid võivad kindlaks määrata, milline on lõikes 5 nimetatud piisav arv.

Artikkel 8

Esmaabi, tulekustutustööd ja töötajate evakueerimine, tõsine ja otsene oht

1. Tööandja:

- võtab teisi kohalviibivaid isikuid arvesse võttes esmaabi andmiseks, tulekustutustöödeks ja töötajate evakueerimiseks vajalikud meetmed, mis on kohandatud ettevõtte ja/või asutuse tegevusalade laadile ja suurusele,
- korraldab vajalikud kontaktid välisteenistustega, eelkõige seoses esma- ja kiirabi ning pääste- ja tulekustutustöödega.

2. Lõike 1 kohaselt määrab tööandja esmaabi andmiseks, tulekustutustöödeks ja töötajate evakueerimiseks töötajad, kes vastutavad kõnealuste meetmete rakendamise eest.

Selliste töötajate arv, nende väljaõpe ja varustus peavad olema piisavad, võttes arvesse ettevõtte ja/või asutuse suurust ja/või konkreetseid ohutegureid.

3. Tööandja:

- a) teavitab võimalikult kiiresti kõiki tõsise ja otsese ohuga kokku puutuvaid või kokku puutuda võivaid töötajaid ohust ja rakendatud või rakendatavatest kaitsemeetmetest;
- b) võtab meetmeid ja annab juhiseid, mis võimaldavad töötajatel tõsise, otsese või vältimatu ohu korral töötamise peatada ja/või töökohast viivitamata lahkuda ja turvalisse kohta minna;
- c) välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel, ei nõua töötajalt töö jätkamist olukorras, kus tõsine ja otsene oht püsib.

4. Töötajad, kes tõsise, otsese ja vältimatu ohu korral oma töötamiskohast ja/või ohtlikust piirkonnast lahkuvad, ei või oma käitumise tõttu ebasoodsasse olukorda sattuda ning neid tuleb kaitsta kahjulike ja ebaõiglaste tagajärgede eest kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega.

▼B

5. Tööandja tagab, et kõikidel töötajatel on nende ja/või teiste isikute ohutust ähvardava tõsise ja otsese ohu korral ning juhul, kui vahetu vastutav ülemus ei ole kättesaadav, võimalik võtta asjakohaseid meetmeid vastavalt oma teadmistele ja nende käsutuses olevatele tehnilistele vahenditele, et ära hoida kõnealuse ohu tagajärgi.

Nad ei või oma tegevuse tõttu ebasoodsasse olukorda sattuda, välja arvatud juhul, kui nad on tegutsenud hooletult või ettevaatamatult.

*Artikkel 9***Tööandjate muud kohustused**

1. Tööandja:
 - a) käsutuses on tervishoiu ja -ohutusega seotud riskide analüüs, mis käsitleb muu hulgas eririske, millega töötajate rühmad kokku puutuvad;
 - b) otsustab kaitsemeetmete võtmise ja vajaduse korral kaitsevahendite kasutamise;
 - c) peab nimekirja tööõnnetustest, mille tagajärjel on töötaja kaotanud töövõime rohkem kui kolmeks tööpäevaks;
 - d) koostab pädevatele asutustele ja kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavade aruanded tööõnnetuste kohta, milles tema töötajad on kannatada saanud.
2. Pidades silmas tegevusalade laadi ja ettevõtete suurust, määratleb liikmesriik kohustused, mida erinevad ettevõteliigid peavad täitma seoses lõike 1 punktides a ja b sätestatud dokumentide koostamisega ja lõike 1 punktides c ja d sätestatud dokumentide ettevalmistamisega.

*Artikkel 10***Töötajate teavitamine**

1. Tööandja võtab asjakohased meetmed, et ettevõtte ja/või asutuse töötajad ja/või nende esindajad saavad kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavade, mis võivad muu hulgas arvesse võtta ettevõtte ja/või asutuse suurust, kogu vajaliku teabe, mis käsitleb:
 - a) ohtusid tervisele ja ohutusele ning kaitse- ja ennetusmeetmeid ja -tegevust nii ettevõtte ja/või asutuse kui ka iga töökohaliigi ja/või töö seisukohast;
 - b) artikli 8 lõike 2 alusel võetud meetmeid.
2. Tööandja võtab asjakohased meetmed, et tema ettevõttes ja/või asutuses töötavate teiste ettevõtete ja/või asutuste töötajate tööandjad saavad kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavade asjakohast teavet lõike 1 punktides a ja b nimetatud küsimuste kohta, mis tuleb edastada kõikidele kõnealustele töötajatele.
3. Tööandja võtab asjakohased meetmed, et töötajatel, kellel on töötajate ohutuse ja tervise kaitse seisukohast eriülesanded, või töötajate esindajatel, kellel on töötajate ohutuse ja tervise eest erivastutus, oleks oma ülesannete täitmiseks ja kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega juurdepääs:
 - a) artikli 9 lõike 1 punktides a ja b nimetatud riskianalüüsile ja kaitsemeetmetele;
 - b) artikli 9 lõike 1 punktides c ja d nimetatud nimekirjadele ja aruannetele;
 - c) teabele, mis on saadud kaitse- ja ennetusmeetmete kohaldamise tulemusel kontrolliasutustelt ning ohutuse ja tervishoiu eest vastutavatelt asutustelt.

*Artikkel 11***Töötajatega konsulteerimine ja nende osalemine**

1. Tööandjad konsulteerivad töötajate ja/või nende esindajatega ning võimaldavad neil osaleda kõikidel aruteludel, mis käsitlevad tervishoiu ja -ohutusega seotud küsimusi.

▼B

See eeldab, et:

- töötajad kuulatakse ära,
- töötajatel ja/või nende esindajatel on õigus teha ettepanekuid,
- osalus on tasakaalustatud vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja/või tavadele.

2. Töötajad või töötajate esindajad, kellel on töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutus, osalevad tasakaalustatult vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja/või tavadele aruteludes või tööandja konsulteerib nendega eelnevalt ja aegsasti küsimustes, mis käsitlevad:

- a) kõiki meetmeid, mis võivad ohutust ja tervishoidu oluliselt mõjutada;
- b) artikli 7 lõikes 1 ja artikli 8 lõikes 2 nimetatud töötajate määramist ja artikli 7 lõikes 1 nimetatud meetmeid;
- c) artikli 9 lõikes 1 ja artiklis 10 nimetatud teavet;
- d) vajaduse korral pädevate majaväliste teenistuste või isikute kasutamist vastavalt artikli 7 lõikele 3;
- e) artiklis 12 nimetatud väljaõppe kavandamist ja korraldamist.

3. Töötajate esindajatel, kellel on töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutus, on õigus nõuda tööandjalt asjakohaste meetmete võtmist ja esitada talle ettepanekuid töötajaid ähvardavate ohtude vähendamiseks ja/või ohuallikate kõrvaldamiseks.

4. Lõikes 2 nimetatud töötajad ning lõigetes 2 ja 3 nimetatud töötajate esindajad ei või lõigetes 2 ja 3 nimetatud tegevuse tõttu sattuda ebasoodsasse olukorda.

5. Tööandjad peavad võimaldama töötajate esindajatele, kellel on töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutus, piisavalt tööst vaba aega, ilma et need seejuures töötasus kaotaksid, ja andma kõnealustele esindajatele vajalikud abivahendid, et võimaldada neil kasutada oma õigusi ja täita käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid.

6. Töötajatel ja/või nende esindajatel on õigus esitada kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega kaebus töötervishoiu ja -ohutuse kaitse eest vastutavale ametiasutusele, kui nad leiavad, et tööandja võetavad meetmed ja kasutatavad vahendid ei ole töötervishoiu ja -ohutuse kindlustamiseks piisavad.

Töötajate esindajatele tuleb anda võimalus esitada oma märkused pädeva asutuse kontrollkäikude ajal.

Artikkel 12

Töötajate väljaõpe

1. Tööandja tagab, et kõik töötajad saavad tervishoiu ja ohutuse küsimustes asjakohase väljaõppe, eelkõige nende töötamiskohale või tööle eriomase teabe ja eriomaste juhiste vormis:

- töölevõtmise ajal,
- üleviimise või töövahetuse korral,
- uute töövahendite kasutuselevõtmise või vahendite vahetamise korral,
- uue tehnoloogia kasutuselevõtmise korral.

Koolitust tuleb:

- kohandada uute või muutunud ohtude arvessevõtmiseks ja
- vajaduse korral regulaarselt korrata.

2. Tööandja tagab, et tema ettevõttes ja/või asutuses töötavad teiste ettevõtete ja/või asutuste töötajad on tema ettevõttes ja/või asutuses töötamise ajal tõepoolest saanud asjakohaseid juhiseid tervise ja ohutusega seotud ohtude kohta.

3. Töötajate esindajatel, kellel on töötajate ohutuse ja tervishoiu kaitse eest erivastutus, on õigus saada asjakohast väljaõpet.

4. Lõigetes 1 ja 3 nimetatud väljaõpe ei või toimuda töötajate või nende esindajate kulul.

▼B

Lõikes 1 nimetatud väljaõpe peab toimuma tööajal.

Lõikes 3 nimetatud väljaõpe peab toimuma tööajal ja kooskõlas siseriiklike tavadega kas ettevõttes ja/või asutuses või väljaspool seda.

III JAOTIS

TÖÖTAJATE KOHUSTUSED*Artikkel 13*

1. Iga töötaja kohus on hoolitseda võimalikult hästi omaenese ja teiste tema tegevusest või tegematajätmistest mõjutatud isikute ohutuse ja tervise eest vastavalt oma väljaõppele ja tööandjalt saadud juhistele.
2. Selleks peavad töötajad vastavalt oma väljaõppele ja tööandjalt saadud juhistele eelkõige:
 - a) kasutama masinaid, aparatuure, töövahendeid, ohtlikke aineid, transportiseadmeid ja muid tootmisvahendeid nõuetekohaselt;
 - b) kasutama neile antud isikukaitsevahendeid nõuetekohaselt ja need pärast kasutamist õigesse kohta tagasi panema;
 - c) hoiduma omavoliliselt lahti ühendamast, muutmast või eemaldamast masinatele, aparatuuridele, töövahenditele, seadmestikele ja ehitistele paigaldatud ohutusseadiseid ja kasutama kõnealuseid seadiseid nõuetekohaselt;
 - d) teavitama tööandjat ja/või töötajaid, kellel on töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutus, kõikidest töösituatsioonidest, mille kohta neil on põhjendatult alust arvata, et need kujutavad endast ohutusele ja tervisele tõsist ja otsest ohtu, ning kõikidest kaitsesüsteemide puudustest;
 - e) tegema kooskõlas siseriiklike tavadega koostööd tööandja ja/või töötajatega, kellel on töötajate tervishoiu ja kaitse eest erivastutus, seni, kuni see on vajalik, et täita ülesanded või nõuded, mis pädev asutus on töötajate tervise ja ohutuse kaitseks andnud või esitanud;
 - f) tegema kooskõlas siseriiklike tavadega koostööd tööandja ja/või töötajatega, kellel on töötajate tervishoiu ja kaitse eest erivastutus, seni, kuni see on vajalik, et tööandja saaks tagada, et töötajate tegevusvaldkonnas on töökeskkond ja -tingimused ohutud ega kujuta endast ohutusele ja tervisele mingit ohtu.

IV JAOTIS

MUUD SÄTTED*Artikkel 14***Tervisekontroll**

1. Kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega võetakse meetmed tagamaks, et töötajatele korraldatakse nende töös esinevatele ohutuse ja tervisega seotud ohtudele vastav tervisekontroll.
2. Lõikes 1 nimetatud meetmete kohaselt peab igal töötajal olema võimalus käia soovi korral regulaarselt tervisekontrollis.
3. Tervisekontroll võib olla riikliku tervishoiusüsteemi osa.

*Artikkel 15***Riskirühmad**

Eriti tundlikke riskirühmi tuleb kaitsta konkreetselt neid ähvardavate ohtude eest.

▼B

*Artikkel 16***Üksikdirektiivid – Muudatused – Käesoleva direktiivi üldine reguleerimisala**

1. Nõukogu võtab komisjoni ettepanekul, mis põhineb asutamislepingu artiklil 118a, vastu üksikdirektiivid muu hulgas lisas loetletud valdkondades.
2. Käesolevat direktiivi ja, ilma et see piiraks artiklis 17 nimetatud tehnilisi kohandusi käsitlevat menetlust, üksikdirektiive võib muuta asutamislepingu artiklis 118a sätestatud korras.
3. Käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse kõikide üksikdirektiivides käsitletud valdkondade suhtes täielikult, ilma et see piiraks kõnealustes üksikdirektiivides sisalduvate rangemate ja/või erisätete kohaldamist.

▼M1

Artikkel 17

1. Üksnes tehniliste kohanduste tegemisel artikli 16 lõikes 1 sätestatud üksikdirektiividesse, et võtta arvesse:
 - direktiivide vastuvõtmist tehnilise ühtlustamise ja standardimise valdkonnas ja/või
 - tehnika arengut, rahvusvahelistes määrustes ja spetsifikaatides tehtud muudatusi ja teadmiste täienemist,
 komisjoni abistab komitee.
 2. Kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ ⁽¹⁾ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.
- Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.
3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

▼B

*Artikkel 18***Lõppsätted**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid 31. detsembriks 1992.
- Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud või vastuvõetavate siseriiklike õigusnormide teksti.
 3. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga viie aasta järel aruande käesoleva direktiivi sätete tegeliku rakendamise kohta, osutades tööandjate ja töötajate arvamusele.
- Komisjon teatab sellest Euroopa Parlamendile, nõukogule, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning tööohutuse, -hügieeni ja -tervishoiu nõuandekomiteele.
4. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning majandus- ja sotsiaalkomiteele regulaarselt aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta, võttes arvesse lõikeid 1–3.

Artikkel 19

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

⁽¹⁾ Nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsus 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23).

▼B*LISA***Artikli 16 lõikes 1 nimetatud valdkondade loetelu**

- Töökohad
- Töövahendid
- Isikukaitsevahendid
- Töö kuvariga
- Raskuste käsitsi teisaldamine, millega võib kaasneda seljavigastuse oht
- Ajutised või liikuvad töökohad
- Kalandus ja põllumajandus